

Politisk Program 2022-2023

Innhold

Europabevegelsens politiske program 2022-2023.....	3
Resolusjoner og uttalelser.....	5
1. Uttalelse fra Europabevegelsen: EUs ambisiøse klimasatsing for Norge	5
2. Europabevegelsens uttalelse om jernbanepakke 4.....	6

Europabevegelsens politiske program 2022-2023

Europabevegelsen i Norge ble stiftet 30. mai 1949. Europabevegelsen er en medlemsorganisasjon som arbeider for at Norge og flest mulig land i Europa skal inngå i et forpliktende organisert samarbeid, basert på verdier som demokrati, frihet, fred, solidaritet og likeverd gjennom gjensidig respekt og en felles bærekraftig utvikling. Det er disse verdiene det europeiske samarbeidet er bygget på, og som vi mener det blir stadig viktigere å stå opp for å forsvare.

Europabevegelsen i Norge (EB) arbeider for at Norge skal bli fullverdig medlem av den Europeiske Union (EU). Dagens EU har tatt mange, store utviklingssteg siden 1994 da vi sist hadde folkeavstemming om norsk medlemskap. I tillegg er det nå en helt ny generasjon nordmenn som må få anledning til å ta stilling til dette viktige spørsmålet. Europabevegelsen vil arbeide for å aktualisere en ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU i neste stortingsperiode.

Norge inngikk EØS-avtalen i 1992 for å få tilgang til det felles europeiske markedet. Gjennom EØS-avtalen får vi i Norge ta del i de talløse tiltak og løsninger som EU utvikler for 450 millioner europeere i 27 medlemsland. 64 % av norsk eksport går til EU. EØS-avtalen gir norsk næringsliv helt nødvendig, enkel og forutsigbar markedsadgang til det europeiske markedet. Gjennom EØS-avtalen påvirker EU luften vi puster i, vannet vi drikker, sørger for trygg mat, og frihet til å studere og arbeide i hele Europa, for å nevne noen svært få livsområder. Utfordringen for EB er hvordan vi skal få frem alt dette i møte med myter, negativ retorikk og generell skepsis.

- EB i Norge skal tale til nordmenns «hode og hjerte» for å overbevise om betydningen av norsk EU-medlemskap.
- Inntil en ny EU-debatt lanseres, vil EB peke på fordelene EØS-avtalen og de ulike EU-programmene gir både innbyggere og næringsliv over hele landet.

Europabevegelsen mener Norge må ta del i utviklingen i Europa og delta aktivt i det politiske samarbeidet i EU. Dette kan bare skje ved at dagens tilknytningsform mellom Norge og EU erstattes med fullt medlemskap som gir politisk innflytelse og deltakelse i demokratiske beslutningsprosesser i EUs politiske institusjoner. Det vil styrke vår selvråderett.

Den liberale demokratiske samfunnsmodellen som er utviklet i Europa siden 2. verdenskrig, blir utfordret av både stormakter i verden og internt i enkelte EU-land. Et fritt og uavhengig rettsvesen, frie medier og et flertallsstyre som også ivaretar minoriteter, er fundamentalt for et velfungerende samfunn. EU fremstår som et forsvar for disse verdiene.

- EB vil i perioden peke på betydningen av dette i intern og ekstern kommunikasjon.

EU er et globalt lokomotiv i arbeidet med å nå klimamålet om netto null-utslipp innen 2050. Gjennom EUs «Green deal» (grønne giv) har overnasjonal politikk i Europa fått et nytt omdreiningspunkt. «Green Deal» (grønne giv) hviler på to pilarer: Omstilling til bærekraftige samfunn og sosial utjevning. Norge har inngått avtale med EU om felles klimamål og tiltak.

- EB vil fokusere på de mange mulighetene dette åpner for positiv samfunnsutvikling, sosial utjevning og muligheter innenfor forskning, utvikling og næringsliv. Deltakelse i EUs FoU-programmer er viktig for å bidra til vekst, konkurransekraft og omstilling av norsk næringsliv og industri.

Rivaliseringen mellom de globale stormaktene ser ut til gradvis å øke i styrke. Balansen fra «den kalde krigen» er brutt, og maktdomenene er i endring. Samlet representerer EU-landene verdens største økonomi, og EU bruker «myk makt» for å sette globale standarder, innen områder som arbeidstakerrettigheter, arbeidsmiljø. Men på forsvars- og sikkerhetsområdet har EU svært lang vei å gå. NATO er fortsatt hele kontinentets garantist for militær kapasitet, men det er ikke like åpenbart at dagens militære strukturer vil vare evig.

- EB vil følge opp og peke på de ulike sikkerhetspolitiske initiativene EU har tatt og vil ta, med tanke på å bidra til en informert debatt om Norges utsatte posisjon i stormaktsspillet.

Kunnskapsnivået i befolkningen om EU generelt er svært lavt.

- EB vil i perioden fokusere på kunnskapsspredning og undervisning i stort. Fra grunnskole, videregående skole og ved de høyere utdanningsinstitusjonene må EU-kunnskapen løftes.

Sammenliknet med hvor omfattende EØS-avtalen er, blir EU overfladisk behandlet som tema i lærebøker og undervisningsmateriell.

- EB vil utvikle og tilby et bredt spekter av kunnskapspakker, foredrag og artikler til bruk i kunnskapsformidling og som tilbys lokalt gjennom våre EB-lag.

Sivilsamfunnet er av avgjørende betydning for et sunt liberalt demokrati, og den frivillige organisasjonstilhørigheten i Norge er høy.

- EB er en del av dette og vi skal henvende oss til andre grupper og lag på tvers av særinteresser, med tilbud om kurs og foredrag. Kun ved at grunnleggende kunnskap er på plass og at EB gjør seg relevant i brede lag av samfunnet, kan vi ha håp om, ikke bare å sikre EØS-avtalen, men at vi kan finne vår naturlige plass i det nye europeiske hus.

Resolusjoner og uttalelser

1. Uttalelse fra Europabevegelsen: EUs ambisiøse klimasatsing for Norge

Sommeren 2021 lanserte EU den ambisiøse klimasatsingen Fit for 55. Pakken består av en rekke lover og strategier som skal sikre samsvar mellom Europas energipolitiske rammeverk og delmålet om 55 % utslippskutt innen 2030. Fit for 55 følger opp enigheten om Den europeiske klimaloven fra tidligere i år og er den mest omfattende grønne energipakken som noen gang er presentert. Fit for 55 springer ut av EUs vedtatte European Green Deal («Grønne giv»). Planen og den nye lovpakken sementerer EUs rolle som verdens ledende klimaaktør.

I Norge ble klima et viktig tema i valgkampen, særlig etter FN klimapanel la frem sin urovekkende rapport «Sixth Assessment report». I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at de vil kutte utslipp med 55 prosent frem mot 2030. I tillegg vil regjeringen videreføre Norges klimasamarbeid med EU. For å oppnå det siste vil selv 55 prosent utslippskutt være i minste laget, fordi utslippskuttene må være enda større utenfor kvotepliktig sektor.

EU har lansert egen strategi for havvind (Offshore Renewable Energy Strategy) og reviderer forskriften om europeisk energiinfrastruktur. Hvilken rolle Norge får å spille her, vil blant annet avgjøres av hvordan regjeringen forholder seg til EUs vedtatte satsinger.

Europabevegelsen mener at Norge raskt må iverksette og forsterke klimasamarbeidet med EU, slik at Norge tar sin del av forpliktelsene og bli en

2. Europabevegelsens uttalelse om jernbanepakke 4

Jernbanepakke 4 er ja til grønn transport

Norsk jernbane er en del av et sammenhengende jernbanenett som dekker hele Europa. Et internasjonalt transportsystem trenger internasjonalt samarbeid. Når reglene harmoniseres på tvers av landegrensene, slik det nå foreslås gjennom EUs fjerde jernbanepakke, gir det oss en sikrere og rimeligere jernbane. Det styrker også jernbanen som transportform i en stadig tøffere konkurranse. I en tid der hele verden er på vei inn i et grønt skifte, er det på tide at jernbanen tar sin naturlige rolle som den mest miljøvennlige, effektive og sikre transportformen nasjonalt og internasjonalt.

Felles regler og felles myndighet

Jernbanepakke 4 innebærer at det innføres felles regler og en felles myndighet (ERA – European Union Agency for Railways)) i Europa for å godkjenne nytt togmateriell og gi sikkerhetsattest til togselskaper. Sammen med innføring av krav som legger til rette for økt bruk av konkurranse på likeverdige vilkår på de nasjonale jernbanenett i Europa, vil dette forenkle og harmonisere prosessene. Dermed vil man gjøre det lettere for nye aktører å komme inn på jernbanemarkedet for å utvide og forbedre togtilbudet til glede for de reisende. I Norge er konkurranseutsetting av godstransport gjennomført for godt over 10 år siden. Konkurranseutsetting av persontransport gjennomføres nå basert på jernbanereformen

Jernbanepakke 4 positivt for jernbanen

Transport i Norge står for 30% av klimagassutslippene. Jernbanen er tilnærmet utslippsfri og en viktig del av løsningen for å kutte i utslipp fra transport. Den utviklingen vi nå står foran på jernbanen kan sammenlignes med utviklingen innen luftfarten fra 1990 til i dag. Det er på tide at jernbanen tar sin naturlige rolle som det mest klimavennlige alternativet nasjonalt og internasjonalt. Den fjerde jernbanepakken vil bidra til det. Det vil være positivt for jernbanen, positivt for de reisende og godstransportører og positivt for det norske samfunnet. Europabevegelsen mener Jernbanepakke 4 må gjennomføres som vedtatt.